

VEM ÄR RÄDD FÖR FRAMTIDEN? – SVENSKA FOLKETS SYN PÅ FRAMTIDENS ARBETSMARKNAD

HENRIK EKENGREN OSCARSSON

SOM-undersökningen 2016

- **Svenska befolkningen 16-85 år**
Postal/webb-kombination; sex parallella nationella undersökningar hösten 2016.
- **Forskarantologi nr. 70** – släpps 28:e juni men flera kapitel har förhandspublicerats på www.som.gu.se
- **Rapporter / Svenska trender / m.m.**
www.som.gu.se/publicerat
www.facebook.com/SOMinstituet
@SOMinstituet #somgu

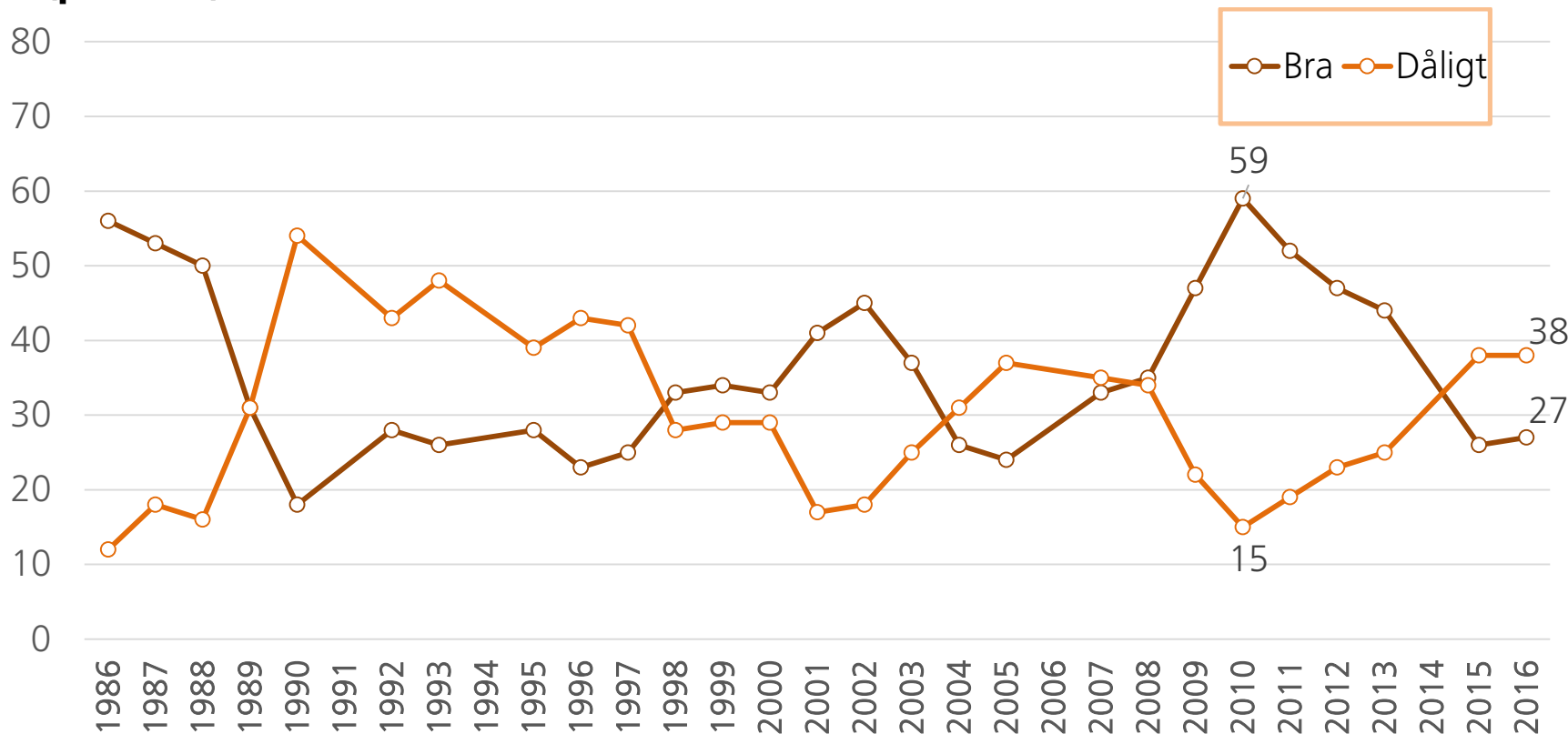
Det svenska opinionsklimatet ur ett arbetsmarknadsperspektiv

- Nyckelindikatorer för svenskt opinionsklimat
- Svenska folkets viktigaste sakfrågor
- Den politiska spelplanen ritas om.
- Svensk samhällsoro
- Arbetsmarknadsoro: Oro för stress i arbetslivet
- Arbetsmarknadsoro: Oro för otrygga anställningsvillkor
- Inställning till politiska förslag om den framtida arbetsmarknaden
- Attityder till att ny teknik skapar många nya jobb

Övervägande negativa bedömningar av regeringens arbete

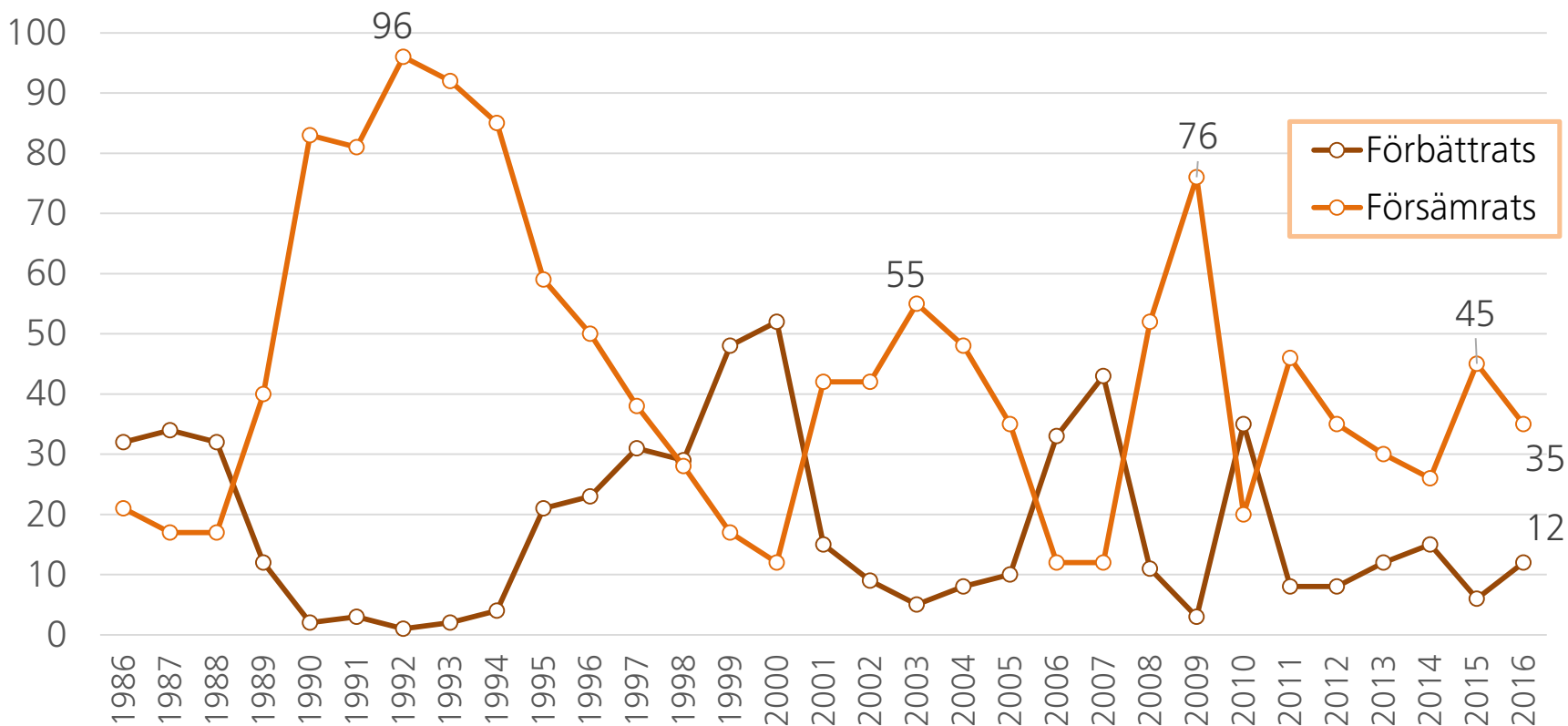
Andel som anser att regeringen sköter sin uppgift bra respektive dåligt (procent)

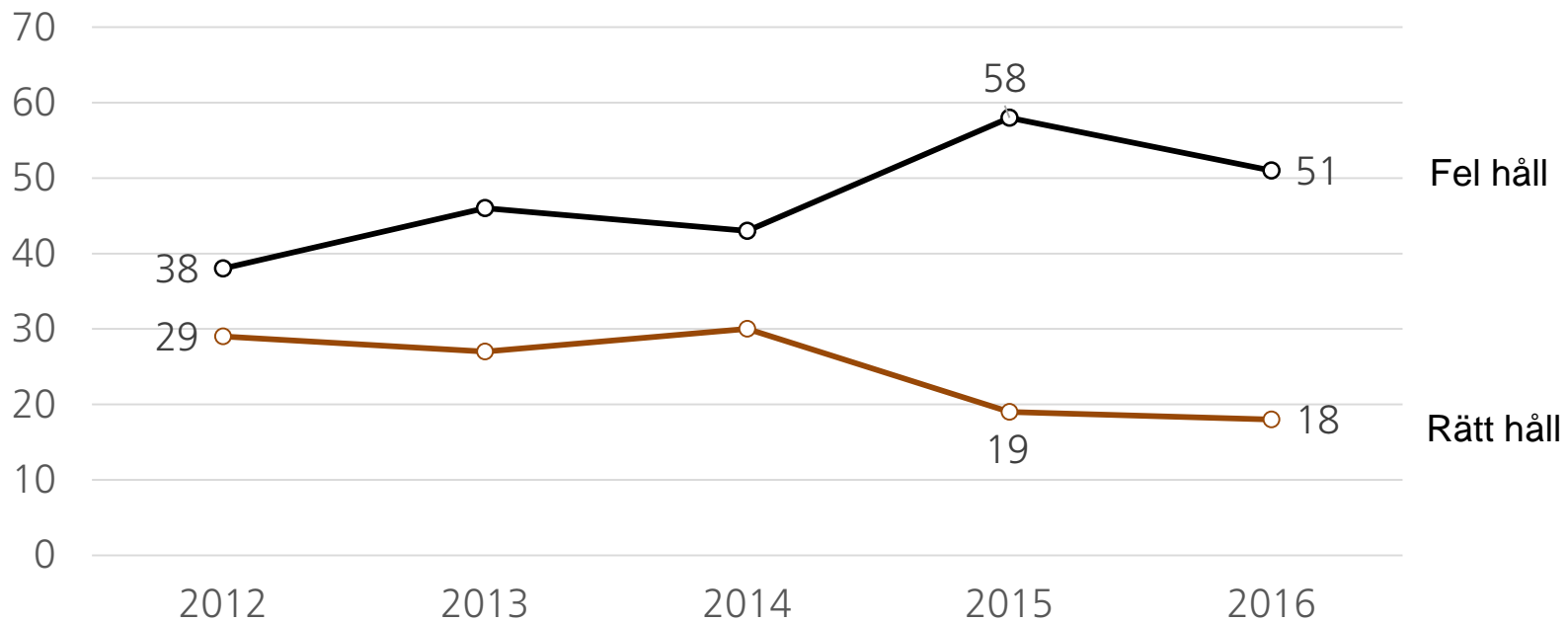
*“Hur har enligt din mening
nedanstående ekonomiska förhållanden
förändrats under de senaste 12 mån?
Den svenska ekonomin”*

Något mindre negativa bedömningar av *den svenska ekonomin*

Pessimismen avtar något när det gäller utvecklingen i Sverige

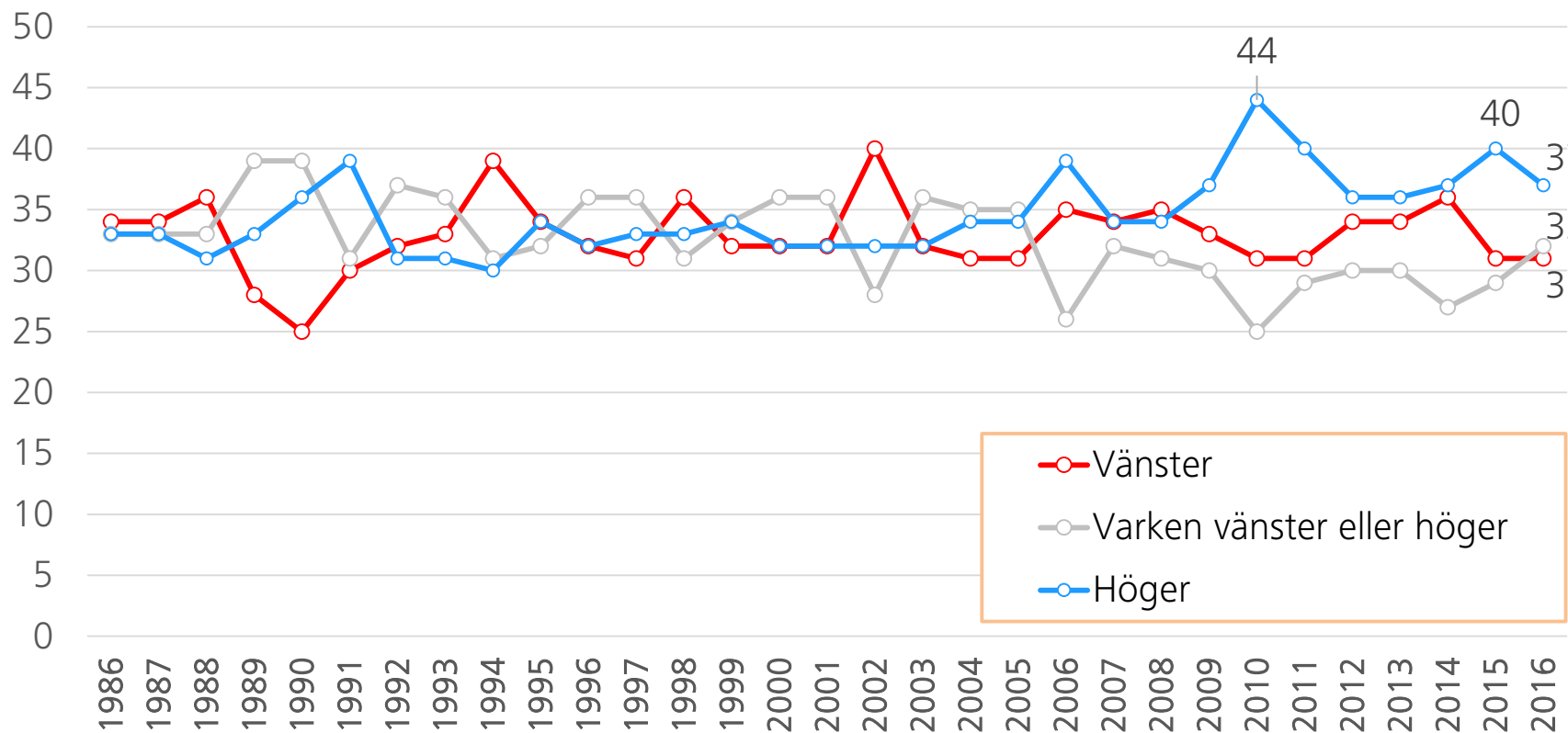

”Man talar ibland om att politiska åsikter kan placeras in på en vänster-högerskala. Var någonstans skulle du placera dig själv på en sådan skala?”

Hjärtat till **vänster** eller till **höger**?

Svenska folket placerar sig på vänster-högerskalan

www.som.gu.se

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 1986–2016.

Viktiga samhällsfrågor

Andel som spontant nämner frågor/samhällsproblem som viktigast i Sverige idag, 2016
(2015 i parentes)

#1 Integration/Immigration	45	(53)
#2 Utbildning	34	(29)
#3 Sjukvård	29	(24)
#4 Äldre frågor	14	(13)
#5 Arbetsmarknad	13	(21)
#6 Sociala frågor	12	(12)
#7 Lag och ordning	12	(5)
#8 Miljö	9	(11)
#9 Ekonomi	6	(7)
#10 Bostadsfrågor	6	(7)
#11 Utrikespolitik	4	(3)
#12 Demokrati	3	(3)
#13 Familjepolitik	2	(3)
#14 Skatter	2	(3)
#15 Styrelseskick	2	(3)
#16 Infrastruktur	2	(2)

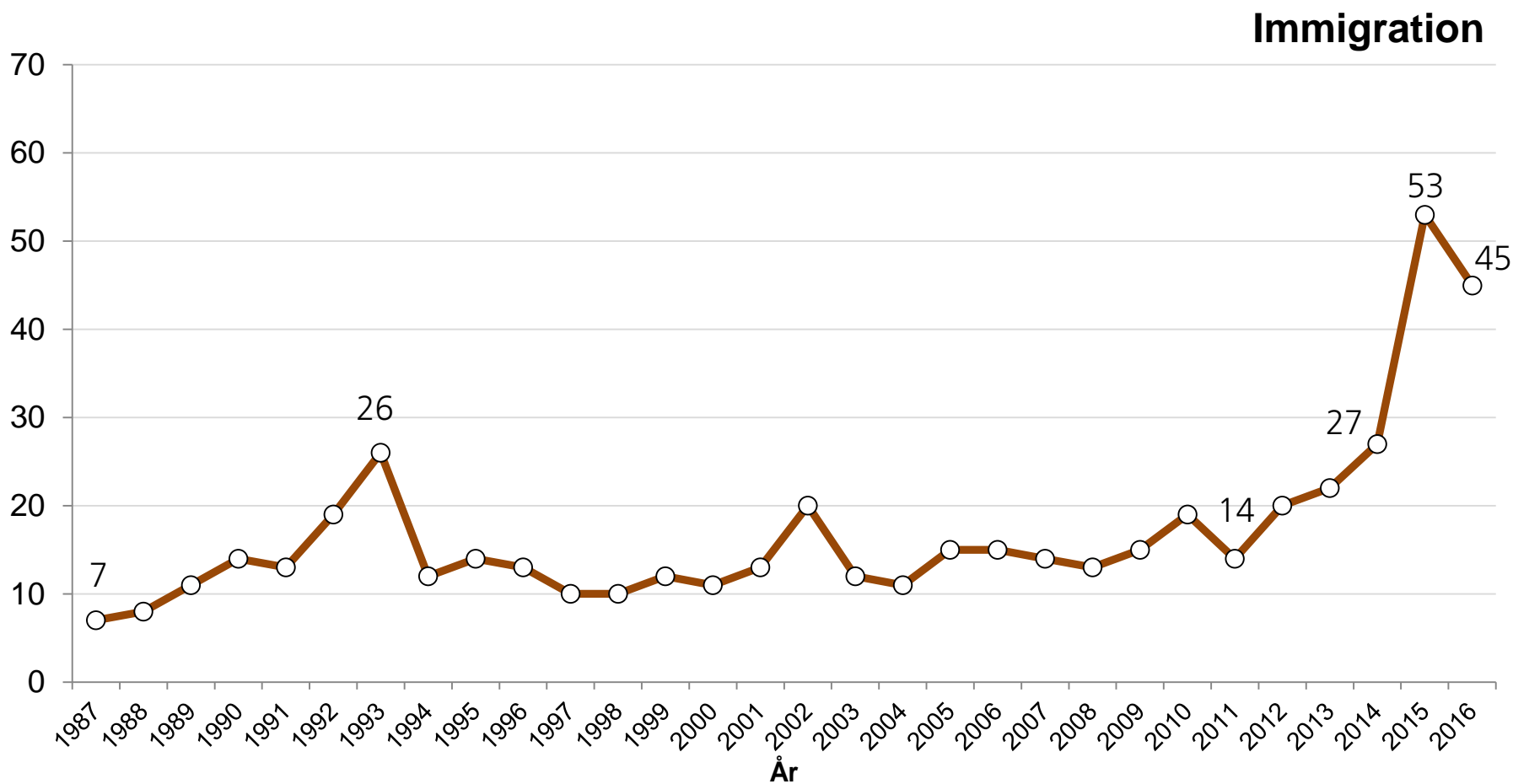
Vilken eller vilka frågor eller samhällsproblem tycker du är viktigast i Sverige i dag?

Viktiga samhällsfrågor

Andel omnämmanden av 'immigration' som viktig fråga/samhällsproblem 1987-2016 (procent)

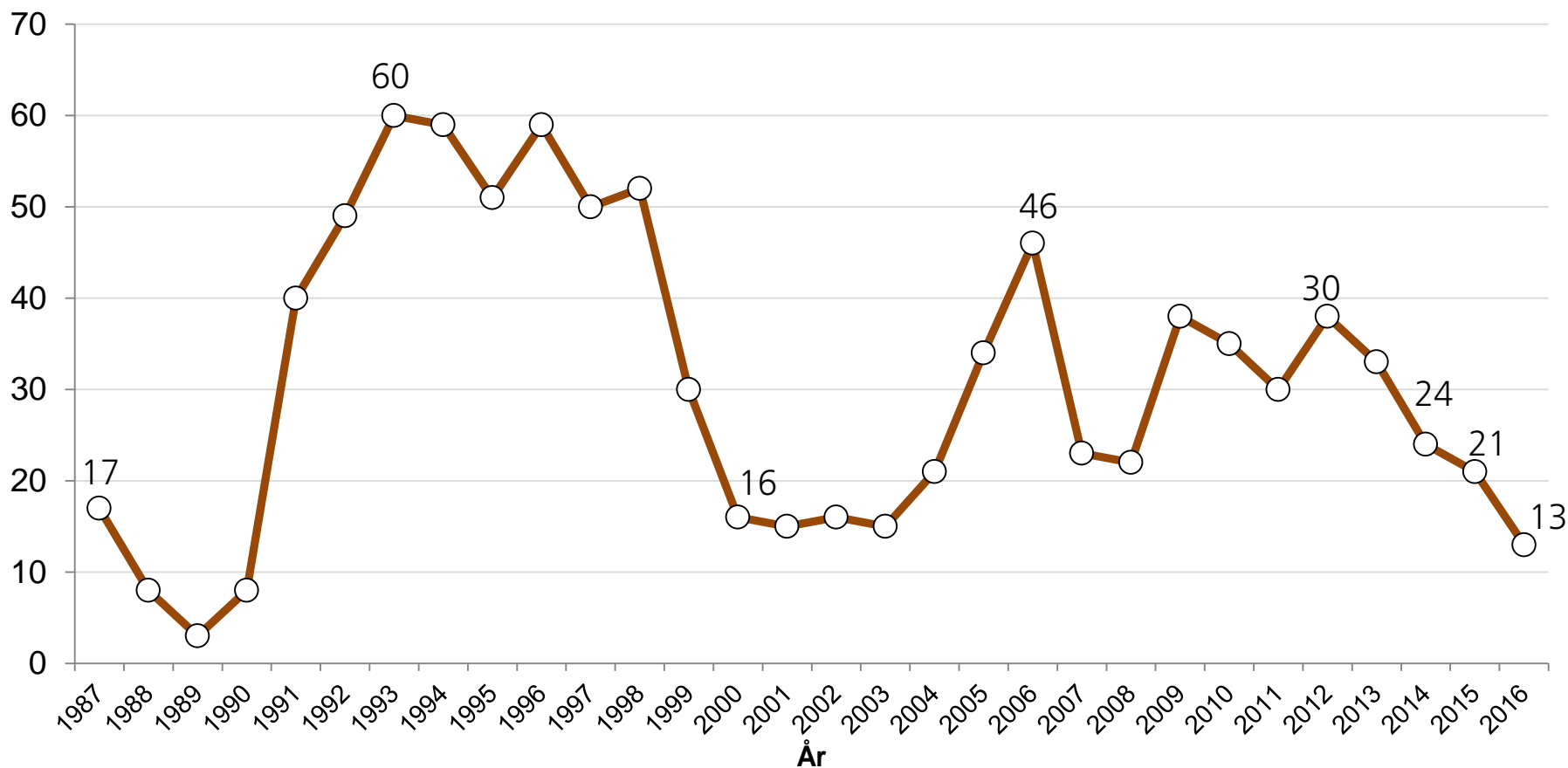

Viktiga samhällsfrågor

Andel omnämmanden av 'arbetsmarknad' som viktig fråga/samhällsproblem 1987-2016 (procent)

Arbetsmarknad

En förändrad konfliktstruktur:

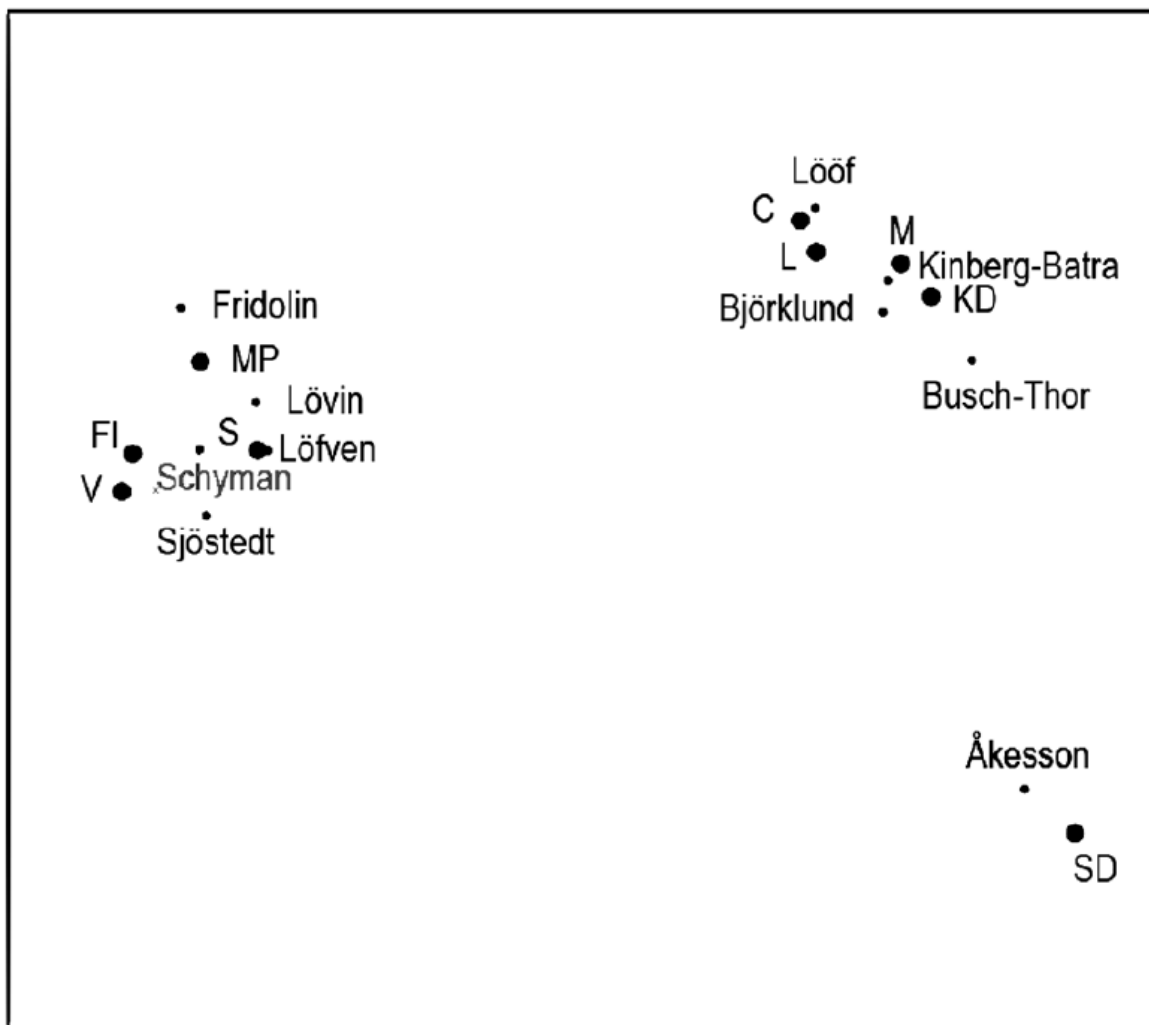
Växer det fram en ny **kulturell värderingsdimension** som går på tvärs mot en fördelningspolitisk vänster-högerdimension?

Partirymden 2016

Skalningsanalys av väljarnas evalueringar av partier och ledare

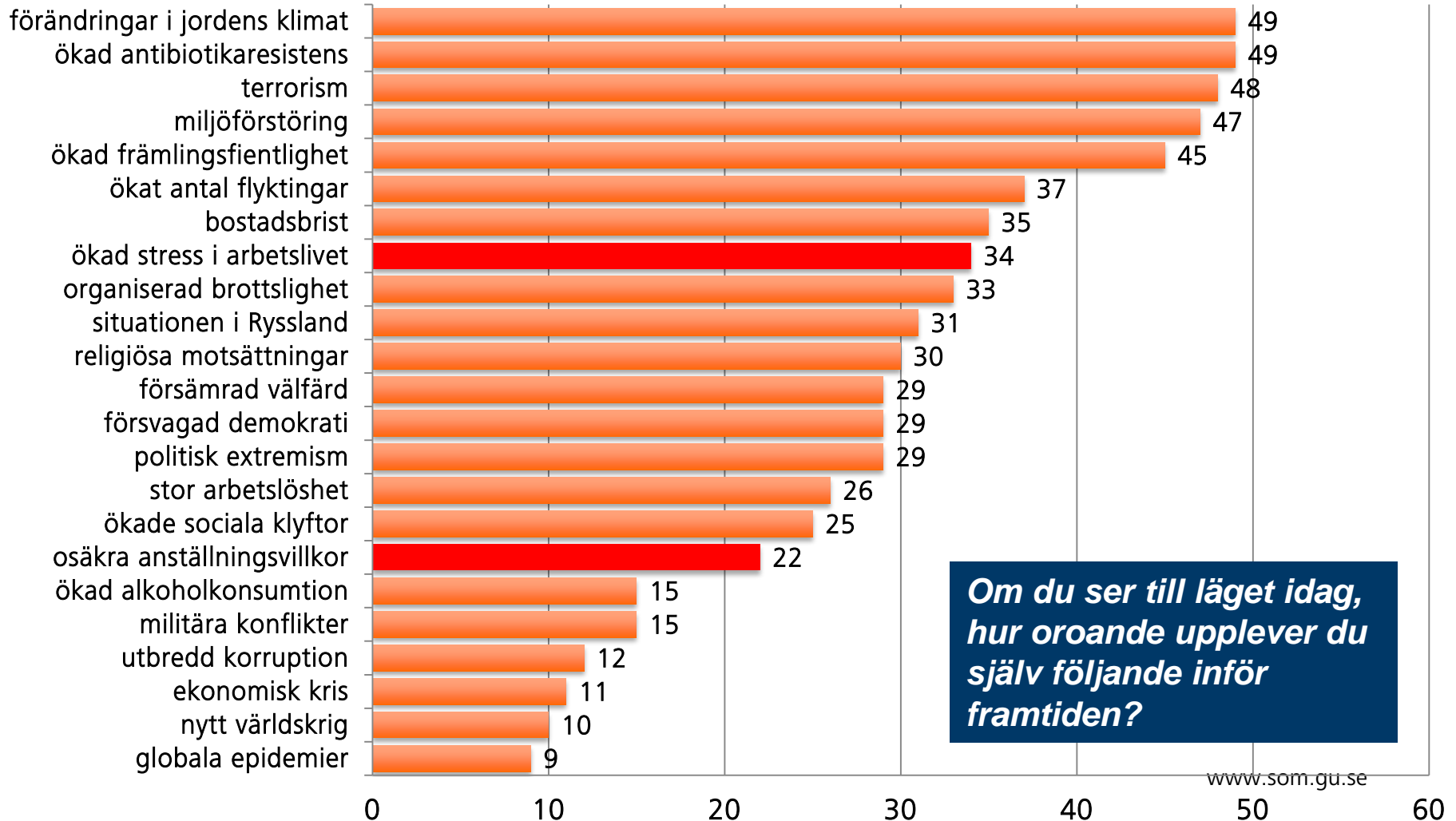
Spelplanen för svensk politik är i förvandling

- Vänster-höger har fått sällskap men har inte förlorat sitt grepp.
- En andra dimension behövs för att beskriva och förklara vad som händer.
- Den kulturella dimensionen allt mer polariserande både bland väljare och eliter.
- = Allt högre konfliktnivå i svensk politik men i frågor där vi saknar erfarenhet av konfliktlösning.
- ... men den nya dimensionen har redan börjat absorberas av vänster-högerdimensionen.

Svensk samhällsoro: Topplistan 2016

Andel som upplever läget idag som "mycket oroande" inför framtiden (procent)

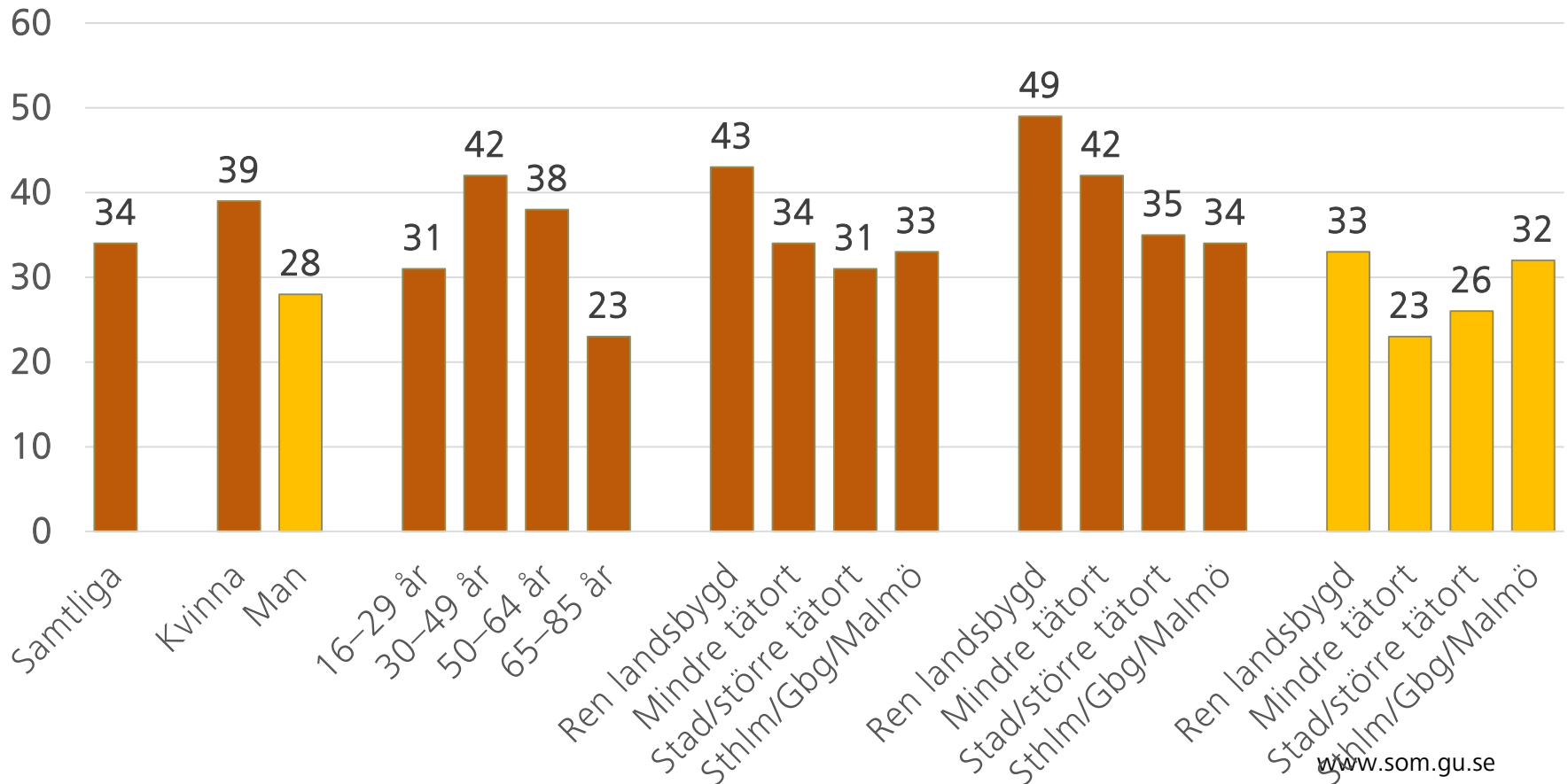

Om du ser till läget idag, hur oroande upplever du själv följande inför framtiden?

Oro för stress i arbetslivet (1/2)

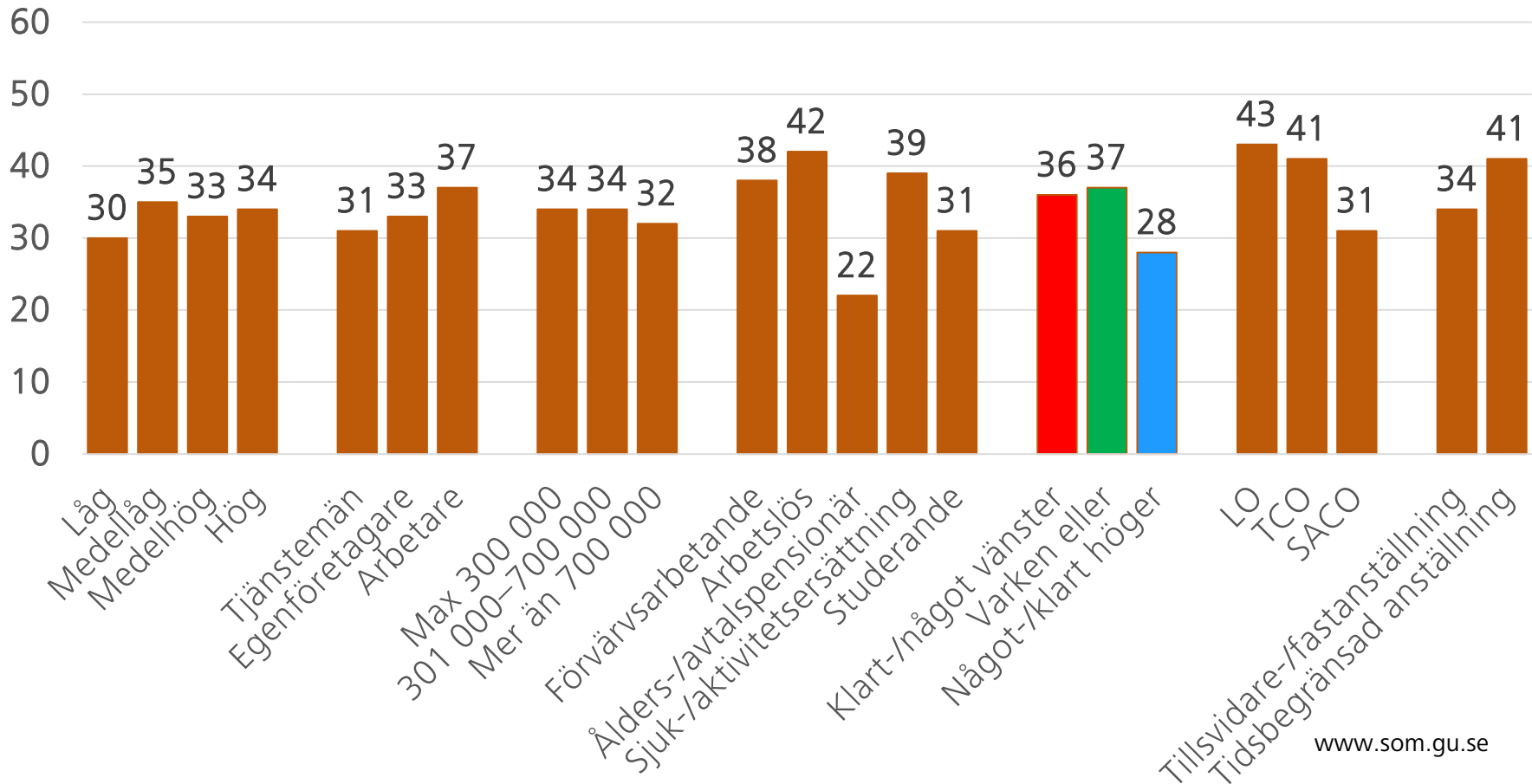
Andel mycket oroadade för ökad stress i arbetslivet

Oro för stress i arbetslivet (2/2)

Andel mycket oroadе för ökad stress i arbetslivet

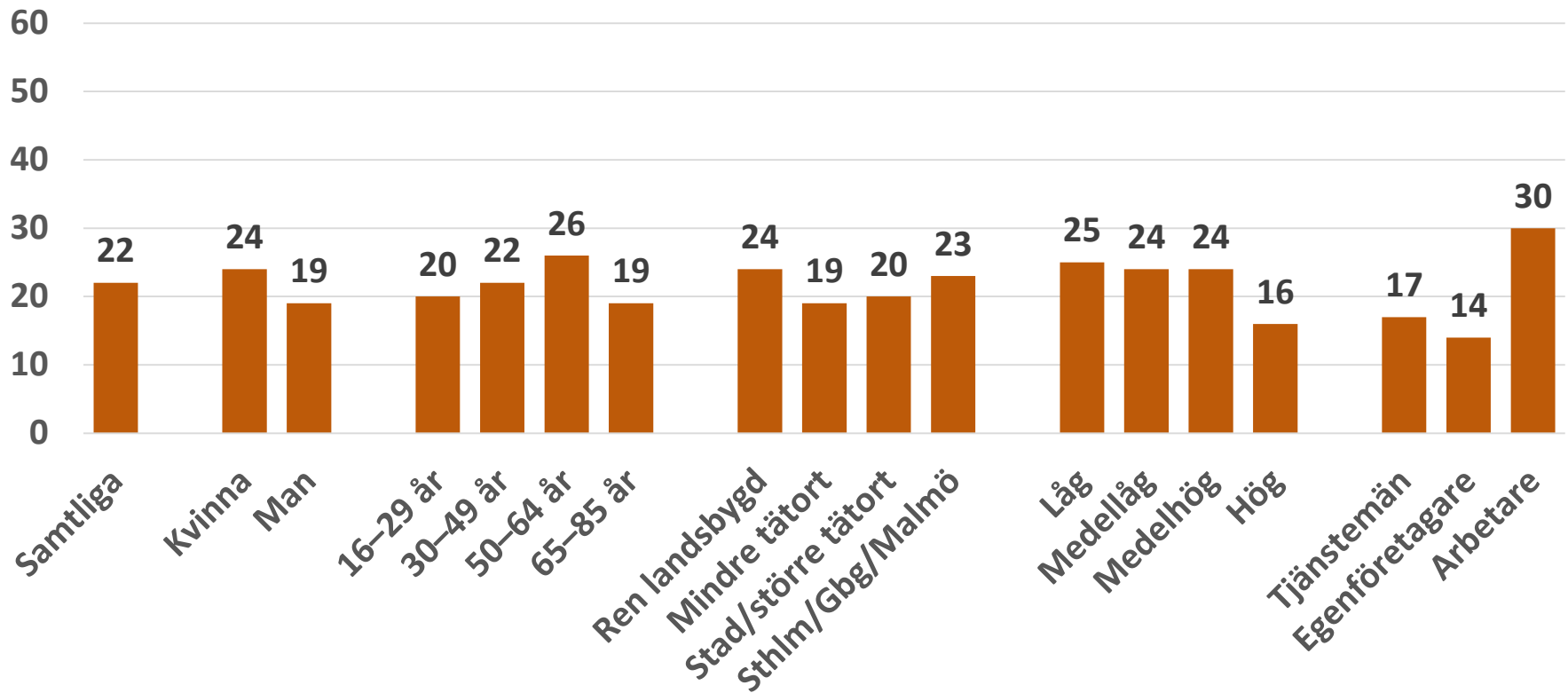

Osäkra anställningsvillkor i Sverige (1/2)

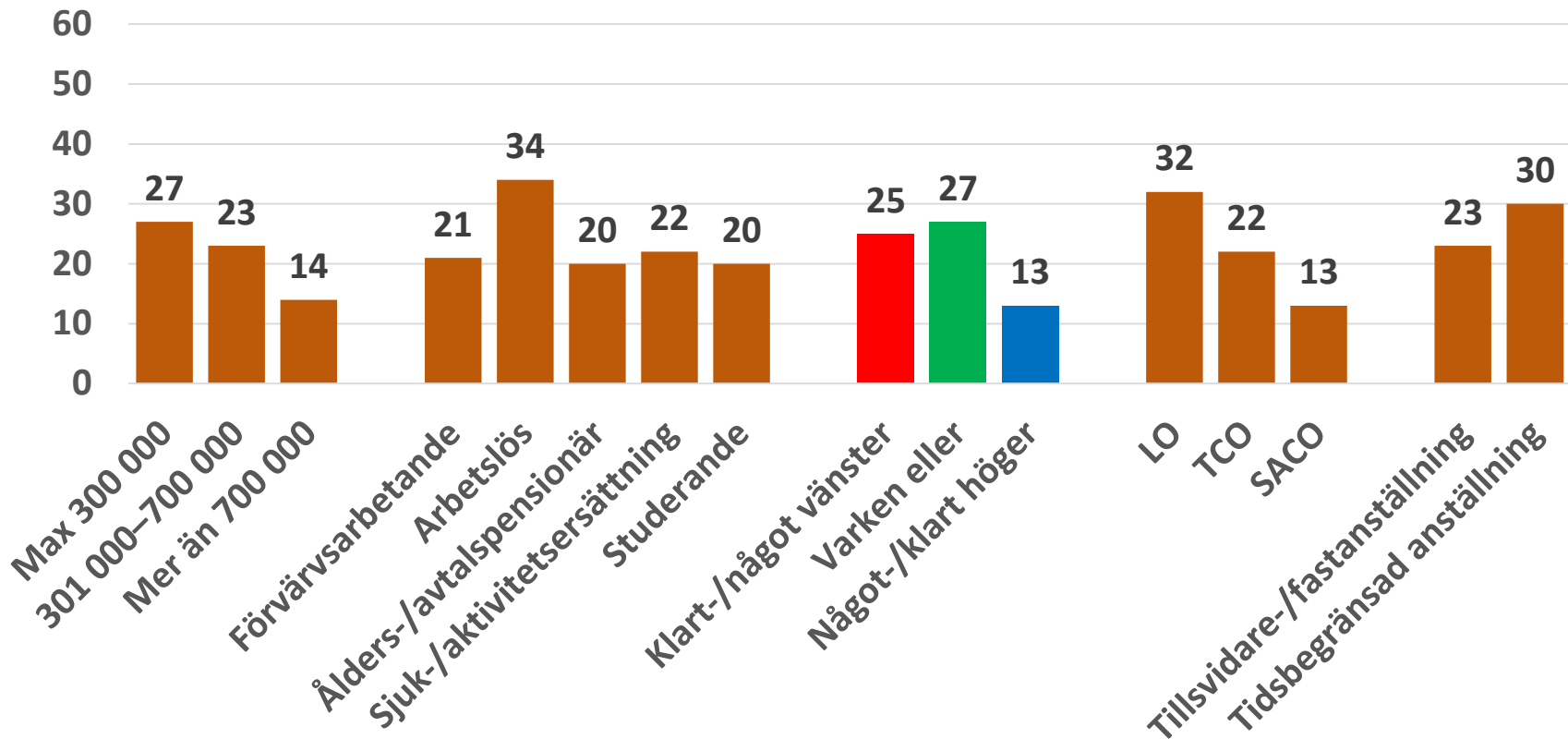
Oro för osäkra anställningsvillkor i Sverige

Osäkra anställningsvillkor i Sverige (2/2)

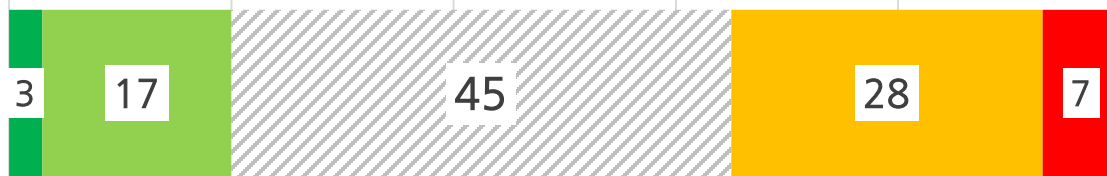
Oro för osäkra anställningsvillkor i Sverige

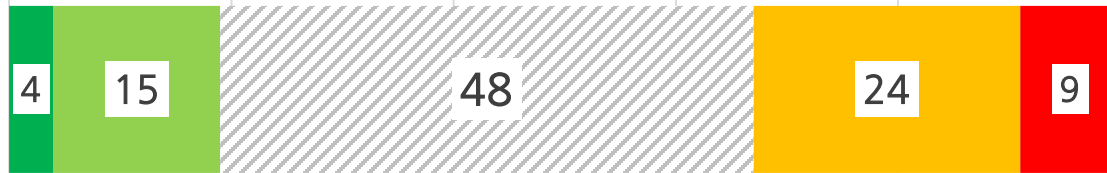

Inställning till två politiska förslag som rör den framtida arbetsmarknaden

”Satsa på ett samhälle med färre anställda och fler egna företagare i Sverige”

”Satsa på ett samhälle där ökad andel av arbete görs hemifrån i Sverige”

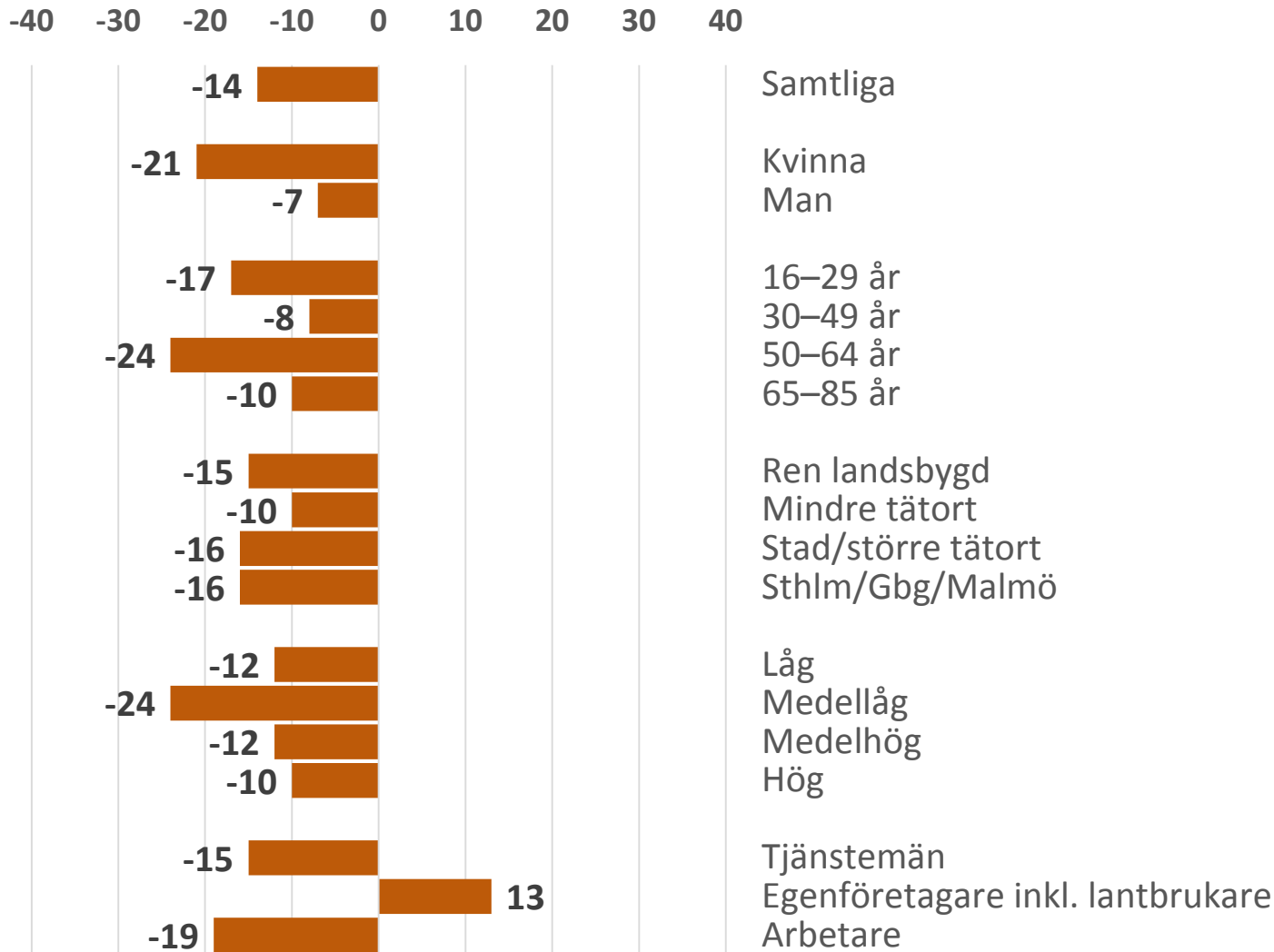

0% 20% 40% 60% 80% 100%

- mycket bra förslag
- ganska bra förslag
- ▨ varken bra eller dåligt
- ganska dåligt förslag
- mycket dåligt förslag

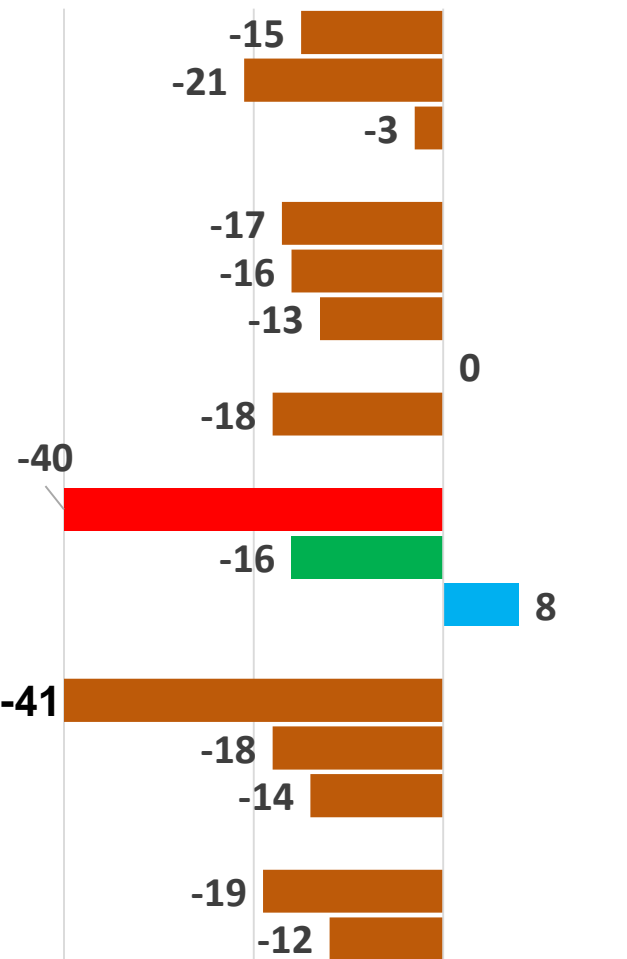
Satsa på ett samhälle med färre anställda och fler egna företagare i Sverige

Satsa på ett samhälle med färre anställda och fler egna företagare i Sverige

-40   -20   0   20   40

Max 300 000
301 000–700 000
Mer än 700 000

Förvärvsarbetande
Arbetslös
Ålders-/avtalspensionär
Sjuk-/aktivitetsersättning
Studerande

Klart-/något vänster
Varken eller
Något-/klart höger

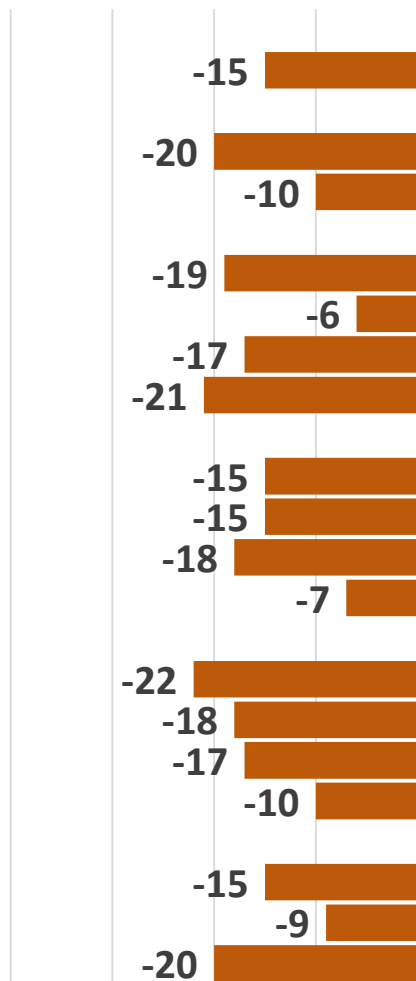
LO
TCO
SACO

Tillsvidare-/fastanställning
Tidsbegränsad anställning

Satsa på ett samhälle där ökad andel av arbete görs hemifrån i Sverige

-40 -30 -20 -10 0 10 20 30 40

Samtliga

Kvinna
Man

16-29 år
30-49 år
50-64 år
65-85 år

Ren landsbygd
Mindre tätort
Stad/större tätort
Sthlm/Gbg/Malmö

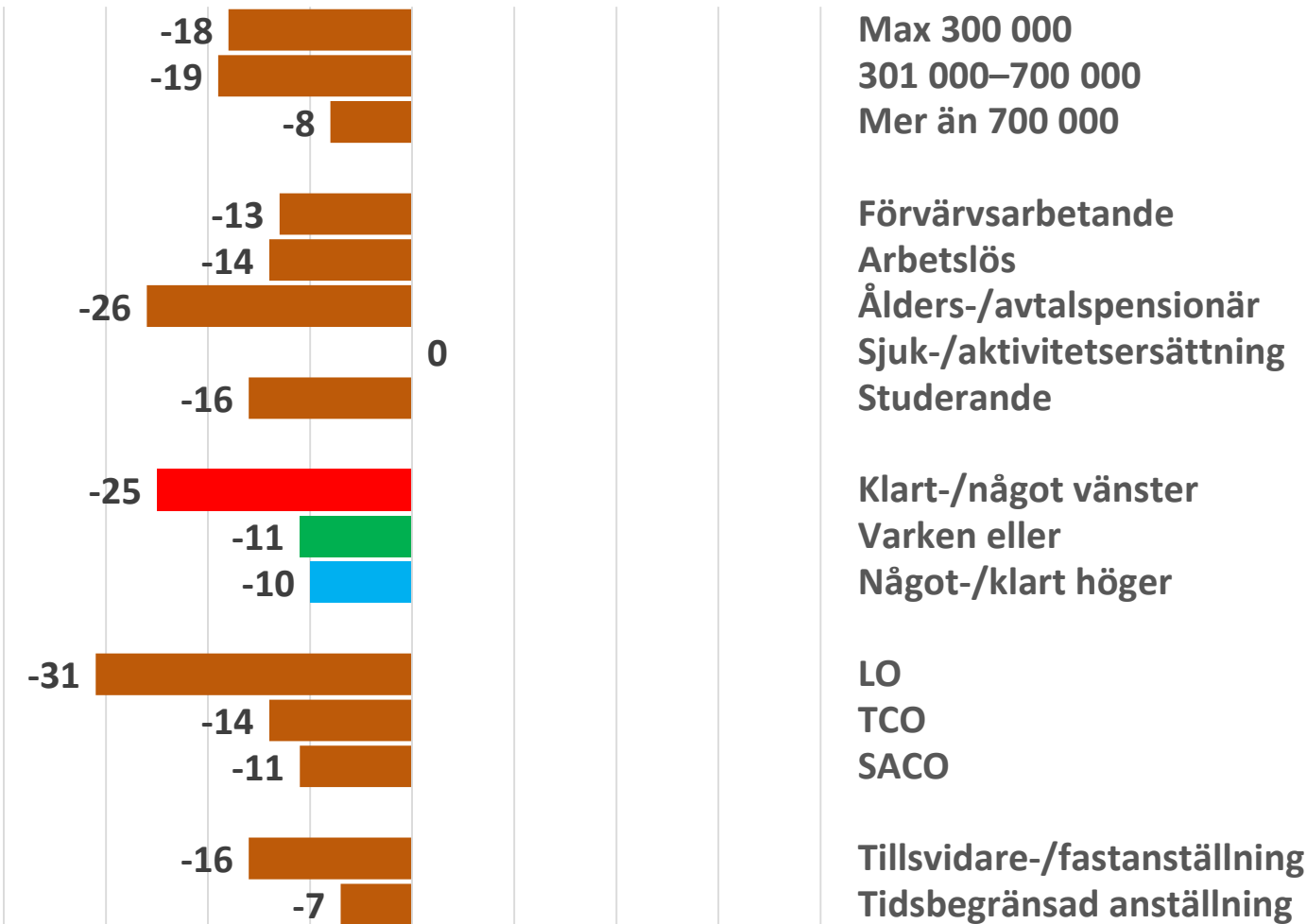
Låg
Medellåg
Medelhög
Hög

Tjänstemän
Egenföretagare inkl. lantbrukare
Arbetare

Satsa på ett samhälle där ökad andel av arbete görs hemifrån i Sverige

-40 -30 -20 -10 0 10 20 30 40

Perceptioner av arbetsmarknaden: Teknisk utveckling skapar jobb

Fråga 20 Vilken är din uppfattning om följande påståenden?

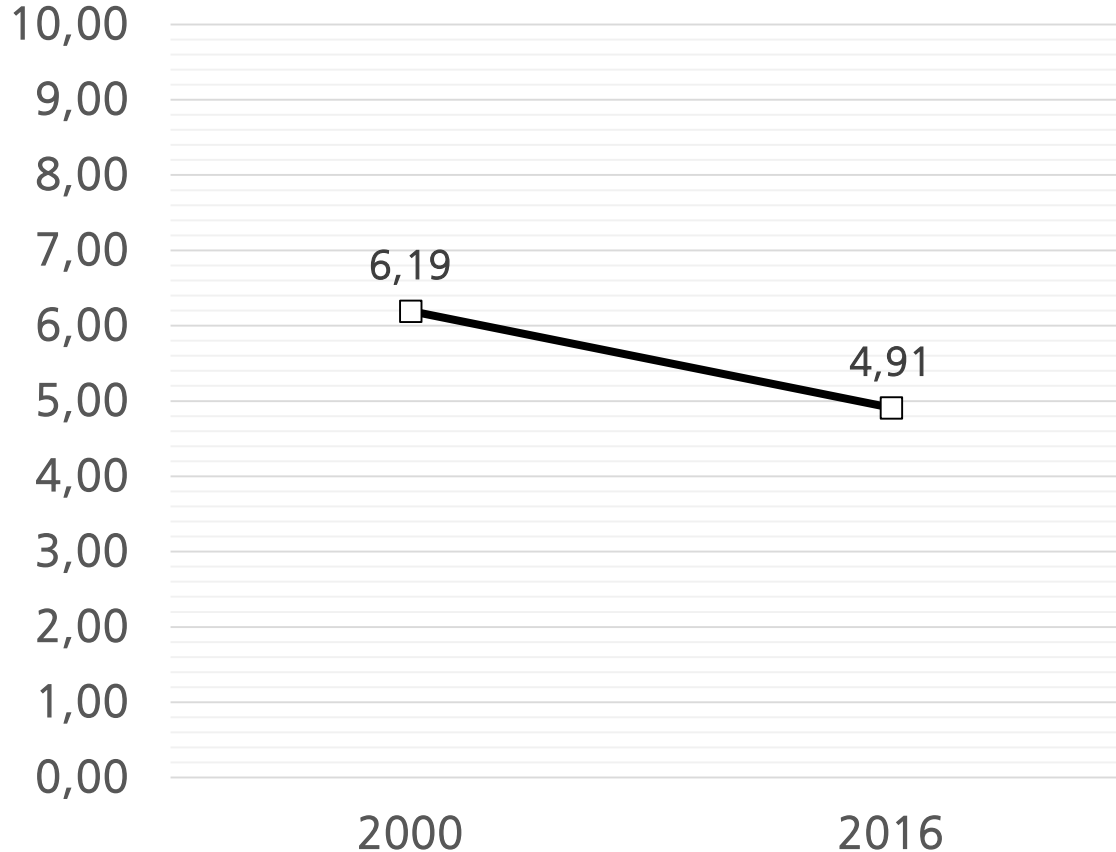
	Helt felaktigt påstående					Helt riktigt påstående
	1	2	3	4	5	
Kvinnor är ofta diskriminerade på den svenska arbetsmarknaden	☐	☐	☐	☐	☐	
Arbetsmiljön på svenska arbetsplatser är god	☐	☐	☐	☐	☐	
Det är vanligt med bidragsfusk i Sverige	☐	☐	☐	☐	☐	
Den tekniska utvecklingen innebär att det skapas många nya jobb i Sverige	☐	☐	☐	☐	☐	

“Den tekniska utvecklingen gör att det skapas många nya jobb i Sverige”

Medeltal på skala 0 (helt felaktigt) till 10 (helt riktigt)

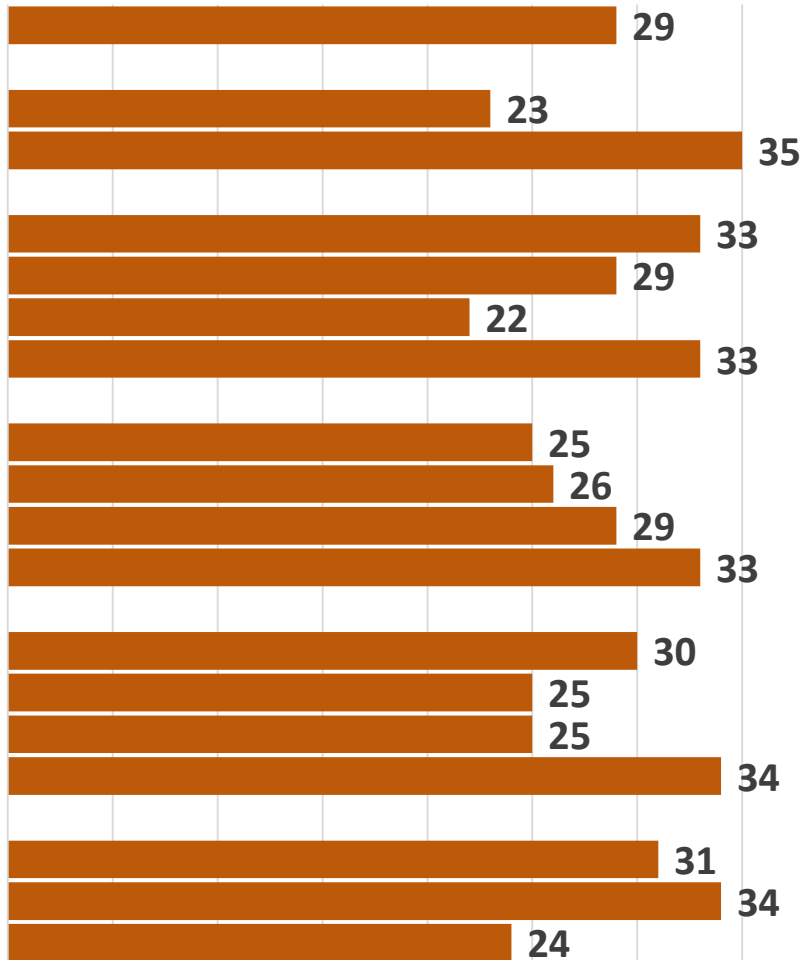

Teknisk utveckling skapar många nya jobb i Sverige

Andel som svarar 4-5 på en femgradig skala

0 5 10 15 20 25 30 35 40

Samtliga

Kvinna
Man

16-29 år
30-49 år
50-64 år
65-85 år

Ren landsbygd
Mindre tätort
Stad/större tätort
Sthlm/Gbg/Malmö

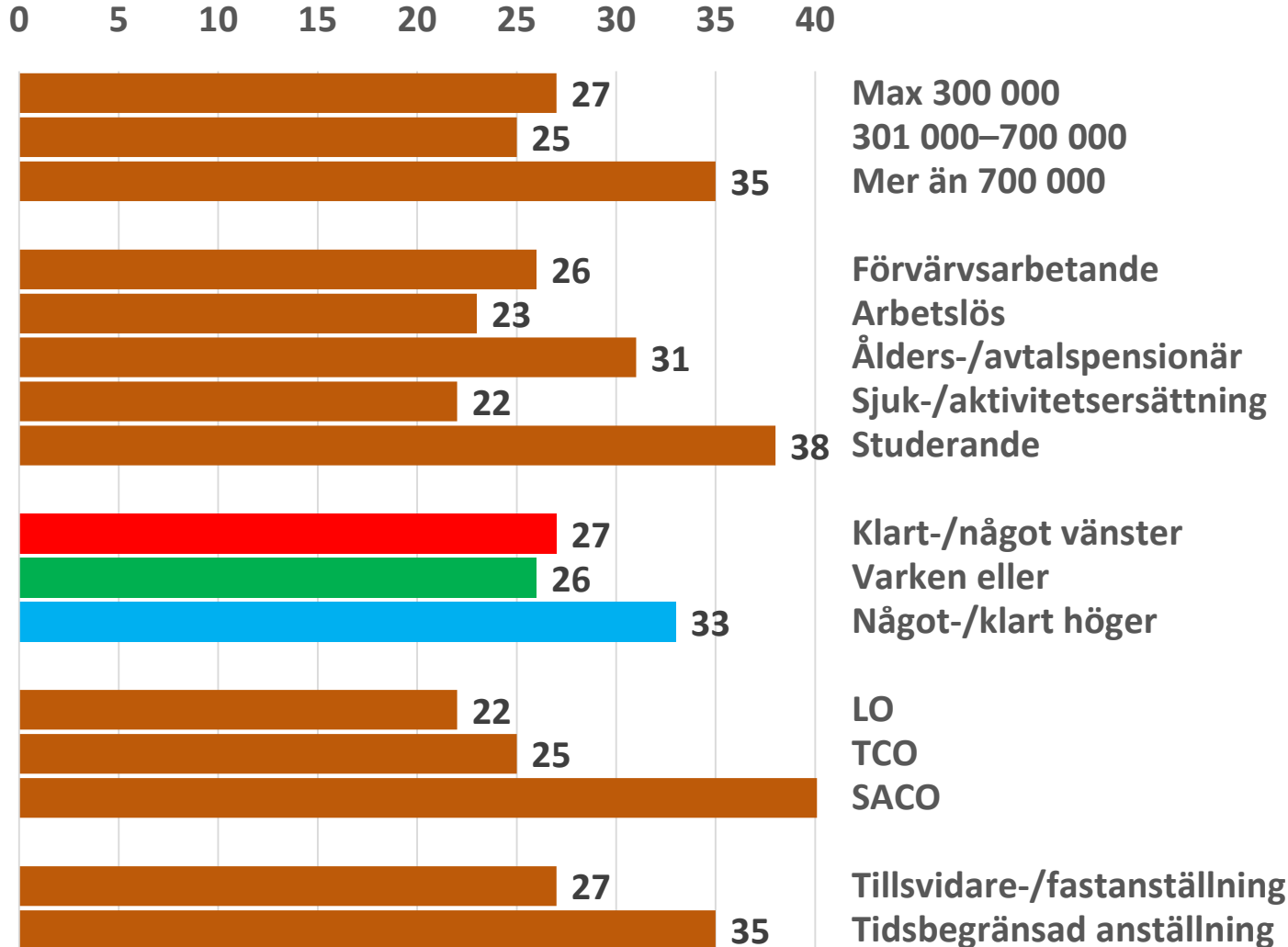
Låg
Medellåg
Medelhög
Hög

Tjänstemän
Egenföretagare inkl. lantbrukare
Arbetare

Teknisk utveckling skapar många nya jobb i Sverige

Andel som svarar 4-5 på en femgradig skala

Det svenska opinionsklimatet ur ett arbetsmarknadsperspektiv

- Nyckelindikatorer för svenskt opinionsklimat
- Svenska folkets viktigaste sakfrågor
- Den politiska spelplanen ritas om.
- Svensk samhällsoro
- Arbetsmarknadsoro: Oro för stress i arbetslivet
- Arbetsmarknadsoro: Oro för otrygga anställningsvillkor
- Inställning till politiska förslag om den framtida arbetsmarknaden
- Attityder till att ny teknik skapar många nya jobb

TACK!

Missa inte SOM-antologi nr 70 "Larmar och gör sig till" som släpps 28/6.

